

Vad är pulsvågshastighet och vad är det bra för?

Bakgrund till undersökning med Arteriograph

Hjärtat och blodkärlen är ett sinnrikt system. Hjärtat fylls med blod i avslappat läge, sedan drar musklerna i det ihop sig och pressar ut blod i stora kroppspulsådern (aorta) och sedan allt längre ut i de mindre kärlen. Om artärerna skulle vara stela skulle trycket bli väldigt högt. När man är ung är kärlen mycket elastiska och mjuka, och vidgar sig när de tar emot blodet, för att sedan, när hjärtat avslappas för att ta emot blod till nästa slag, dra ihop sig igen och så att säga fortsätter att skjutsa ut blodet i ådrorna. På så sätt blir det högsta trycket, som kallas systoliskt tryck, inte så högt.

Man har funnit att ju äldre man blir, och i samband med vissa sjukdomar, blir kärlen stelare, vilket då innebär att det systoliska trycket stiger – man får högt blodtryck. Ju högre det är, desto större risk har man att få hjärtinfarkt eller stroke. För att minska den risken behandlar man högt blodtryck med livsstilsråd, t.ex. kostråd och motion, och med läkemedel.

Det kan då hända att man får blodtrycket till en hygglig nivå men att kärlen ändå bibehåller en ökad stelhet. Man vet idag att en ökad stelhet medför högre risk, även om blodtrycket är normaliserat.

Pulsvågshastighet är farten på den tryckvåg som vid varje hjärtslag fortplantar sig i artärerna. Man vet att ju stelare kärlen är, desto högre är pulsvågshastigheten. Nu finns det ett mycket enkelt sätt att mäta pulsvågshastigheten från enbart en blodtryckstagnation med speciellt datorprogram för analys av pulsationer. Dessutom får man fram ytterligare en faktor, förstärkningsfaktorn för pulsvågen, som är beroende av de små blodkärlens funktion, något som också är viktigt för att välja rätt behandling.

Med en Arteriograph-undersökning får man alltså fram inte endast blodtrycket, utan även pulsvågshastighet och förstärkningsfaktor, och med dessa hjälpmedel kan man mycket mer noggrant dels bedöma risken för framtida hjärtinfarkt eller stroke, och dels på ett bättre sätt bedöma vilka behandlingsråd som är de bästa.

Gunnar Nyberg, docent, leg. läk.
Specialist invärtes medicin
Styrlinegatan 4, 43136 Mölndal
Tel 031-826378 (även fax)